

ОБСТАВИНИ, ЯКІ ПОМ'ЯКШУЮТЬ АБО ОБТЯЖУЮТЬ ПОКАРАННЯ, ПЕРЕДБАЧЕНІ СТАТТЯМИ 66, 67 КК УКРАЇНИ

Курсант 206 навчальної групи **Гавель Б.О.**

Науковий керівник: доцент кафедри кримінального права,
кандидат юридичних наук **Шармар О.М.**

Питання призначення покарання, поняття та сутність загальних засад призначення покарання, завжди вважалися актуальними. Існуючий стан теоретичного дослідження вказаних проблем, а також наявність прогалин у чинному кримінальному законодавстві не сприяють правильному призначенню покарання, є однією з причин помилок у судовій практиці, а отже, не забезпечують досягнення його мети. Усе це викликає необхідність у більш глибокому та повному науковому дослідженні вищевказаної проблеми.

У теорії кримінального права проблеми призначення покарання та обставин, які пом'якшують і обтяжують вивчалися такими вченими як: Л. В. Багрій-Шахматов, М.І. Бажанов, Н.А. Беляєв, Г.С. Гаверов, І.М. Гальперін, М.К. Горя, В.К. Грищук, А.В. Іщенко, Т.Є. Караєв, І.І. Карпець, Г.А. Кригер, Л.Л. Кругліков, В.П. Малков, В.В. Мальцев, Ю.Б. Мельнікова та інші.

Але, незважаючи на досить детальне розроблення даної проблеми, в науковій літературі, такі загальнотеоретичні питання, як визначення поняття загальних засад призначення покарання, системи принципів призначення покарання та обставин, що пом'якшують і обтяжують покарання, залишаються спірними в науці кримінального права, не знаходять вони єдиного вирішення і в судовій практиці.

Мета статті полягає у здійсненні юридичного аналізу загальних засад призначення покарання, зокрема обставин, які пом'якшують і обтяжують покарання, виявлення функціонального взаємозв'язку та їх взаємодії.

Згідно з ч. 1 ст. 66 КК України обставинами, що пом'якшують покарання визнаються: 1) з'явлення із зізнанням, щире каяття або активне сприяння розкриттю злочину; добровільне відшкодування завданого збитку або усунення

заподіяної шкоди; 2) надання медичної або іншої допомоги потерпілому безпосередньо після вчинення злочину; 3) вчинення злочину неповнолітнім; 4) вчинення злочину жінкою в стані вагітності; 5) вчинення злочину внаслідок збігу тяжких особистих, сімейних чи інших обставин; 6) вчинення злочину під впливом погрози, примусу або через матеріальну, службову чи іншу залежність; 7) вчинення злочину під впливом сильного душевного хвилювання, викликаного неправомірними або аморальними діями потерпілого; 8) вчинення злочину з перевищенням меж крайньої необхідності; 9) виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття злочинної діяльності о організованій групі чи злочинній організації, поєднане з вчиненням злочину у випадках, передбачених Кодексом).

Відповідно до ч. 1 ст. 67 КК України обставинами, що обтяжують покарання визнаються: 1) вчинення злочину особою повторно та рецидив злочинів; 2) вчинення злочину групою осіб за попередньою змовою (частина 2 або 3 статті 28 КК); 3) вчинення злочину на ґрунті расової, національної чи релігійної ворожнечі або розбрату; 4) вчинення злочину у зв'язку з виконанням потерпілим службового або громадського обов'язку; 5) тяжкі наслідки, завдані злочином; 6) вчинення злочину щодо малолітнього, особи похилого віку або особи, що перебуває в безпорадному стані; 7) вчинення злочину щодо жінки, яка завідомо для винного перебувала у стані вагітності; 8) вчинення злочину щодо особи, яка перебуває в матеріальній, службовій чи іншій залежності від винного; 9) вчинення злочину з використанням малолітнього або особи, що страждає психічним захворюванням чи недоумством; 10) вчинення злочину з особливою жорстокістю; 11) вчинення злочину з використанням умов воєнного або надзвичайного стану, інших надзвичайних подій; 12) вчинення злочину загально небезпечним способом; 13) вчинення злочину особою, що перебуває у стані алкогольного сп'яніння або у стані, викликаному вживанням наркотичних або інших одурманюючих засобів).

Проаналізувавши кримінально-правовий досвід інших країн, а саме розглянувши обставини, що пом'якшують покарання, зазначені у кримінальних кодексах різних держав

Європи, на мою думку, доречно було б внести деякі зміни і в українське кримінальне законодавство. Тому, я вважаю, що перелік обставин, які пом'якшують покарання необхідно доповнити обставинами, які стосуються особи винного - ведення винним до вчинення злочинного діяння законслухняного способу життя і вчинене діяння «разюче суперечить його звичайній поведінці», неправомірна поведінка потерпілого, коли його дії містять ознаки правопорушення.

Крім цього, при кваліфікації дій винного, враховуючи наявність обставин, які обтяжують покарання (наприклад, п. 10, ч. 1, ст. 67 КК) і такої ж кваліфікуючої ознаки в складі злочину (вчинення злочину з особливою жорстокістю, передбачене п. 4 ч. 2 ст. 115 КК чи способом особливого мучення ч. 2 ст. 121 КК України) вважаємо, що при застосуванні кримінально-правової норми необхідно кваліфікувати за сукупністю статей (основного складу злочину і кваліфікуючої ознаки), а не враховувати це як обставину, яка обтяжує покарання. Наприклад, умисне вбивство працівника правоохоронного органу з особливою жорстокістю потрібно кваліфікувати за п. 4 ч. 2 ст. 115 і ст. 348 КК або умисне заподіяння працівникові правоохоронного органу тяжкого тілесного ушкодження способом особливого мучення необхідно кваліфікувати за ч. 3 ст. 345 та ч. 2 ст. 121 КК України.

ОСОБЛИВОСТІ ЗАТРИМАННЯ ОЗБРОЄНИХ ЗЛОЧИНЦІВ, ЩО ЗНАХОДЯТЬСЯ В РОЗШУКОВАНОМУ ТРАНСПОРТНОМУ ЗАСОБІ

Здобувач кафедри ОРД та СТ ЛьвДУВС **Гапич В.О.**

Затримання злочинців, особливо озброєних, належить до однієї з складних та небезпечних дій співробітників міліції. При їх проведенні обов'язково потрібно врахувати всі конкретні обставини та залучити наявні сили і засоби багатьох підрозділів органів внутрішніх справ.

У ході переслідування озброєних злочинців, які намагаються втекти на транспортному засобі, співробітники